

Projektstöd till biblioteksutveckling 2021

Organisation

Fyll i organisationsuppgifter. Alla fält inklusive namn syftar på organisationen. Samtliga uppgifter är obligatoriska.

Namn

Malmö Stadsarkiv, Dawit Isaak biblioteket

Telefon

0733-247925

Adress

Bergsgatan 20

E-post

emelie.wieslander@malmoe.se

Postnummer

205 80

Ort

Malmö

Url

<https://malmoe.se/dawitisaakbiblioteket>

Bank/Plusgiro

5005-3305

Org/personnr

197511132768

Projektinformation

Fyll i projektinformationen. Alla obligatoriska fält har en asterisk (*) efter etiketten.

Projektnamn *

Kompetensfördjupning i demokrati, yttrandefrihet och konstnärlig frihet genom Dawit Isaak-biblioteket

Startdatum *

2021-12-06

Slutdatum *

2022-12-05

Fördjupad information

Bifoga projektplan

Projekt Farig litteratur_samtal om demokrati och yttrandefrihet på regional skolturné.pdf

Bifoga budget

Budget projekt Farig litteratur_Ett samtal om demokrati och yttrandefrihet på regional skolturné.pdf

Uppge namn på ansvarig för ansökan

Emelie Wieslander

Ange projektets verksamhetsområde

Demokrati och fri åsiktsbildning

Vad är projektets syfte?

• Syftet med projektet är att utveckla metoder för att kunna erbjuda grund- och gymnasieskolor i regionen pedagogiska klassvisningar av Dawit Isaaq-biblioteket, framför allt för de klasser som inte har möjlighet att ta sig till Malmö för en visning på plats i de ordinarie lokalerna. Tänkbara metoder är exempelvis ambulerande verksamhet (Dawit Isaaq-biblioteket kommer till din klass i din kommun) och/eller digitala klassvisningar. • Ett annat syfte med projektet är att testa olika former av klassvisningar för olika årskurser. Vilket innehåll och vilka pedagogiska moment fungerar bäst till vilka årskurser? Hur kan vi bäst koppla till kursplanen? Hur kan vi integrera exempelvis besök av fristadsförfattare i klassvisningen, vilka effekter på samtalen har det? I Malmö stad är vi styrda till att endast ta emot klasser från årskurs nio, i enlighet med Kulturförvaltningens "Kulturell allemansrätt för barn och unga". Vi vill genom regional inriktning prova att erbjuda Dawit Isaaq-bibliotekets verksamhet även för andra årskurser än detta, och utveckla metoder för olika åldersgrupper. • Etablera nätverk med regionens skolbiblioteksorganisation i syfte att stärka ett långsiktigt samarbete kring frågor som rör litteratur och yttrandefrihet. • Det övergripande syftet med projektet är att stärka regionens unga med kunskap i och engagemang för frågor som rör demokrati, yttrandefrihet och konstnärlig frihet.

Vad ska genomföras i projektet?

• Uppsökande arbete, hitta ingångar till högstadi- och gymnasielärare. Detta kommer troligtvis att ske genom inledande kontakter med regionens skolbibliotekarier. • Behovsanalys – vilket behov av intresse för klassvisningar av Dawit Isaaq-biblioteket finns i regionen? Hur ska dessa vara utformade för att möta behoven? Fysiska visningar i biblioteket i Malmö? Digitala visningar? Ambulerande visningar som kommer till klassen? • Framtagande av metod(er) som matchar behoven. • Genomförande av klassvisningar. • Utvärdering. • Kompetensdelning bland biblioteksaktörer i regionen, både folkbibliotek och skolbibliotek.

Vilka är de önskade långsiktiga effekterna av projektet?

• Att projektet lett till nya metoder för hur vi kan nå ut med pedagogiska klassvisningar regionalt, vilka även kan ha bäring på nationell och internationell nivå. • Att dessa metoder för klassvisningar väcker tankar och känslor, engagemang och nyfikenhet kring litteratur, kultur och yttrandefrihet och mänskliga rättigheter i samhället. • Det är lätt att hamna i polariserade åsiktsläger när man diskuterar yttrandefrihet. Vårt mål är att Dawit Isaaq-bibliotekets klassvisningar bidrar till nya insikter som gör att eleverna kan forma sina egna tankar kring konstnärlig yttrandefrihet, censur och vad som är viktigt för att kunna leva i en demokrati tillsammans. • Ett etablerat kontaktnät med skolbibliotekarier i regionen som möjliggör en fortsatt kunskapspridning av både projektet och Dawit Isaaq-bibliotekets verksamhet i stort (det vill säga kunskapspridning inom området demokrati, yttrandefrihet och konstnärlig frihet).

Hur ser projektorganisationen ut?

Huvudprojektledare kommer vara Dawit Isaaq-bibliotekets två ordinarie bibliotekarier, i syfte att borgen för ett lärande inom den ordinarie organisationen. Ytterligare kollegor kommer att kopplas till projektet, framför allt personal som ansvarar för frågor som rör fristadsarbetet (ICORN) samt de nationella minoriteterna. Detta för att kunna prova olika innehåll och inriktningar i klassvisningarna.

Var genomförs projektet? I vilka kommuner?

Bjuv, Bromölla, Burlöv, Båstad, Eslöv, Helsingborg, Hässleholm, Höganäs, Hörby, Höör, Klippan, Kristianstad, Kävlinge, Landskrona, Lomma, Lund, Malmö, Osby, Perstorp, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorps, Svalöv, Svedje, Gönge

Beskriv projektets målgrupp.

Projektet har hela regionen som upptagningsområde. Den främsta målgruppen är skolklassungdomar i främst högstadiet och gymnasiet. En sekundär målgrupp är regionens skolbiblioteksorganisationer, i syfte att stärka dessa inom området demokrati, yttrandefrihet och konstnärlig frihet.

Är målgruppen delaktig i planering, genomförande och uppföljning?

Ja Nej

Kommentar.

Skolklass i Malmö kommer vara testpilot på digital samt ambulerande klassvisning och bidra till utformning av slutliga metoder. Löpande utvärdering under projektets gång kommer genomföras genom att samtliga klasser inklusive lärare/skolbibliotekarie som får klassvisning utvärderar visningen. På så sätt finns det möjlighet till korrigering och förändring under projektets gång, inte bara i slutet.

Hur marknadsförs projektet?

Hur projektet ska marknadsföras ska undersökas närmre i projektets första fas – det uppsökande arbetet. Region Skånes digitala resurs "Kontaktuppgifter bibliotek Skåne/ansvariga barn och unga" kommer att användas. Direkt kontakt med kommunernas olika skolförvaltningar kommer att tas för att nå representanter på skolbiblioteken. Informationsmaterial om projektet kommer att tas fram. Olika biblioteks- och skolforum kommer att undersökas i syfte att nå ut brett, exempelvis konferenser, branschtidningar etc.

Beskriv hur ni planerar att utvärdera projektet?

Utvärdering kommer ske både löpande i samarbete med målgruppen men även efter projektets slut. Faktorer att utvärdera kommer bland annat vara: • Antal genomförda klassvisningar. • Den regionala spridningen av klassvisningarna. • Elevernas, ansvariga lärares och delaktiga skolbibliotekaries kvalitativa upplevelse av klassvisningarna (innehållsmässigt, metodmässigt och i relation till uppsatta effektmål). • Projektorganisationens upplevelse av arbetsmetoderna, tidsåtgång.

Hur kommer resultat och erfarenheter att spridas?

En spridningskonferens (digital och/eller fysisk) kommer att anordnas i slutet av projektet. Resultat och erfarenheter kommer också att kommuniceras i de i projektet etablerade nätverken (folkbibliotek, skolbibliotek, skolor). Andra tänkbara kanaler för spridning är bok- och biblioteksmässan 2022, där Dawit Isaaq-biblioteket planerar att medverka.

Intäkter

Belopp ska anges i hela kronor. Budgeten ska vara balanserad d.v.s. att intäkter och kostnader ska gå jämnt ut, annars går det inte att skicka in ansökan.

Intäkstyp	Finansiär	Sökt belopp	Beviljat belopp	Aktuellt belopp
Sökt belopp från Region Skåne		350000		350000
Bidrag EU		0		0
Kulturrådet		0		0
Övriga bidrag				
Egen insats (t.ex. personalkostnad)		400000		400000
Insats eventuella samarbetspartner		0		0
Övriga intäkter (t.ex. biljettintäkter)		0		0
Övriga intäkter		0		0
Summa intäkter				750000

Kostnader

Belopp ska anges i hela kronor. Budgeten ska vara balanserad d.v.s. att intäkter och kostnader ska gå jämnt ut, annars går det inte att skicka in ansökan.

Kostnadstyp	Belopp	
Produktionskostnader		0
Administrativa kostnader		10000
Övriga kostnader (specificeras)		
Resekostnader till kommuner i regionen		40000
Personalkostnader		700000
Marknadsföringskostnader		
Summa kostnader		750000

Godkänn och skicka in

Kryssa i rutorna nedan för att bekräfta att du godkänner din ansökan.

Jag är behörig att skicka in ansökan

Jag är medveten om att organisationen blir återbetalningsskyldig om beslut om stöd har fattats på felaktiga grunder, om villkor inte uppfylls, om medlen används felaktigt eller om redovisning uteblir.

Budget "Farlig litteratur – Ett samtal om demokrati och yttrandefrihet på regional skolturné"

Intäkter

Sökt belopp från Region Skåne	350 000
Egen insats*	400 000
Totalt:	750 000

* Personalkostnader - estimerad tidsåtgång utöver sökta medel för 2 st. bibliotekarier samt personal (2 st) med ansvar för fristadsarbetet samt nationella minoriteter

Kostnader

Personalkostnader	700 000
Resekostnader	40 000
Administrativa kostnader	10 000
Totalt:	750 000

Farlig litteratur – Ett samtal om demokrati och yttrandefrihet på regional skoltourné

Bakgrund

Det fria ordet har aldrig varit fritt. Av olika anledningar har litteratur, journalistik och andra konstformer genom historien censurerats eller inte tillåtits att skrivas alls. För att åskådliggöra detta samt tillgängliggöra den förbjudna litteraturen öppnade Dawit Isaak-biblioteket för ca ett år sedan på Malmö stadsarkiv. På Dawit Isaak-bibliotekets hyllor finns förbjudna böcker, böcker som bränts eller censurerats – alla skrivna av människor som tystats, hotats, fängslats eller tvingats i exil på grund av sina ord. Både nutida litteratur skriven av till exempel fristadsförfattare samt äldre litteratur, både barnböcker och vuxenlitteratur. Böcker som du egentligen inte skulle ha fått läsa, om någon annan fått bestämma. För att sätta de förbjudna böckerna i en kontext finns även facklitteratur som berör yttrandefrihet, censur, konstnärlig frihet, demokrati, historia med mera.

Vad vi vet är Dawit Isaak-biblioteket en världsunik satsning, då inga motsvarande publika bibliotek verkar finnas. Men alla bibliotek har ett demokratiskt ansvar att vara en arena för fri åsiktsbildning. Fri åsiktsbildning förutsätter tillgång till information, vilket i vårt fall är själva litteraturen. Genom biblioteket erbjuder vi en möjlighet för allmänhet och forskare att på en samlad plats kunna hitta, läsa och låna litteratur som annars är svårtillgänglig eller utspridd.

Biblioteket erbjuder, förutom boksamlingen, även programverksamhet i form av utställningar, guidade visningar, seminarier på olika teman och författarträffar.

Ett uttalat mål för Dawit Isaak-biblioteket har varit att erbjuda klassvisningar för högstadie- och gymnasieelever. Detta gjordes i mindre skala fram till att vi fick stänga ner verksamheten på grund av Covid, det vill säga under en begränsad period. En klassvisning hos oss innehåller i grova drag en fysisk rundvisning av samlingarna och utställningarna, presentation av biblioteket och dess syfte, exempel på samtida och för gruppen relevanta exempel på offentliga personer som har blivit censurerade och hur yttrandefriheten ser ut i de länder exemplen kommer ifrån, grupparbete och workshops kring olika förbjudna böcker (varför är de förbjudna, resonemang, research, presentation etc) samt avslutande samtal i helklass. Innehållet i klassvisningarna kopplas till uppsatta mål för kursplanerna i framförallt

svenska och samhällskunskap, exempelvis *”Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter, till exempel gränsen mellan yttrandefrihet och kränkningar i sociala medier.”*

Det vi hann märka under den korta tiden var att det fanns en efterfrågan på klassvisningar även från skolor inom regionen men utanför Malmö stad. *Ambitionen med denna ansökan är därför att utveckla metoder för att kunna erbjuda klassvisningar även för grund- och gymnasieskolor i andra skånska kommuner än Malmö.*

Syfte

- Syftet med projektet är att *utveckla metoder för att kunna erbjuda grund- och gymnasieskolor i regionen pedagogiska klassvisningar* av Dawit Isaak-biblioteket, framför allt för de klasser som inte har möjlighet att ta sig till Malmö för en visning på plats i de ordinarie lokalerna. Tänkbara metoder är exempelvis ambulerande verksamhet (Dawit Isaak-biblioteket kommer till din klass i din kommun) och/eller digitala klassvisningar.
- Ett annat syfte med projektet är att testa olika former av klassvisningar för olika årskurser. Vilket innehåll och vilka pedagogiska moment fungerar bäst till vilka årskurser? Hur kan vi bäst koppla till kursplanen? Hur kan vi integrera exempelvis besök av fristadsförfattare i klassvisningen, vilka effekter på samtalen har det? I Malmö stad är vi styrda till att endast ta emot klasser från årskurs nio, i enlighet med Kulturförvaltningens *”Kulturell allemansrätt för barn och unga”*. Vi vill genom regional inriktning prova att erbjuda Dawit Isaak-bibliotekets verksamhet även för andra årskurser än detta, och utveckla metoder för olika åldersgrupper.
- Etablera nätverk med regionens skolbiblioteksorganisation i syfte att stärka ett långsiktigt samarbete kring frågor som rör litteratur och yttrandefrihet.
- Det övergripande syftet med projektet är att stärka regionens unga med kunskap i och engagemang för frågor som rör demokrati, yttrandefrihet och konstnärlig frihet.

Genomförande

- Uppsökande arbete, hitta ingångar till högstadie- och gymnasielärare. Detta kommer troligtvis att ske genom inledande kontakter med regionens skolbibliotekarier.
- Behovsanalys – vilket behov av/intresse för klassvisningar av Dawit Isaak-biblioteket finns i regionen? Hur ska dessa vara utformade för

att möta behoven? Fysiska visningar i biblioteket i Malmö? Digitala visningar? Ambulerande visningar som kommer till klassen?

- Framtagande av metod(er) som matchar behoven.
- Genomförande av klassvisningar.
- Utvärdering.
- Kompetensdelning bland biblioteksaktörer i regionen, både folkbibliotek och skolbibliotek.

Förväntade effekter

- Att projektet lett till nya metoder för hur vi kan nå ut med pedagogiska klassvisningar regionalt, vilka även kan ha bäring på nationell och internationell nivå.
- Att dessa metoder för klassvisningar väcker tankar och känslor, engagemang och nyfikenhet kring litteratur, kultur och yttrandefrihet och mänskliga rättigheter i samhället.
- Det är lätt att hamna i polariserade åsiktsläger när man diskuterar yttrandefrihet. Vårt mål är att Dawit Isaak-biblioteks klassvisningar bidrar till nya insikter som gör att eleverna kan forma sina egna tankar kring konstnärlig yttrandefrihet, censur och vad som är viktigt för att kunna leva i en demokrati tillsammans.
- Ett etablerat kontaktnät med skolbibliotekarier i regionen som möjliggör en fortsatt kunskapsspridning av både projektet och Dawit Isaak-bibliotekets verksamhet i stort (det vill säga kunskapsspridning inom området demokrati, yttrandefrihet och konstnärlig frihet).

Organisering av projektet

Huvudprojektledare kommer vara Dawit Isaak-bibliotekets två ordinarie bibliotekarier, i syfte att borgen för ett lärande inom den ordinarie organisationen. Ytterligare kollegor kommer att kopplas till projektet, framför allt personal som ansvarar för frågor som rör fristadsarbetet (ICORN) samt de nationella minoriteterna. Detta för att kunna prova olika innehåll och inriktningar i klassvisningarna.

Projektets målgrupper

Projektet har hela regionen som upptagningsområde.

Den främsta målgruppen är skolklassundomar i främst högstadiet och gymnasiet. En sekundär målgrupp är regionens skolbiblioteksorganisationer, i syfte att stärka dessa inom området demokrati, yttrandefrihet och konstnärlig frihet.

Delaktighet

Skolklass i Malmö kommer vara testpilot på digital samt ambulerande klassvisning och bidra till utformning av slutliga metoder. Löpande

utvärdering under projektets gång kommer genomföras genom att samtliga klasser inklusive lärare/skolbibliotekarie som får klassvisning utvärderar visningen. På så sätt finns det möjlighet till korrigering och förändring under projektets gång, inte bara i slutet.

Marknadsföring

Hur projektet ska marknadsföras ska undersökas närmre i projektets första fas – det uppsökande arbetet. Region Skånes digitala resurs "Kontaktuppgifter bibliotek Skåne/ansvariga barn och unga" kommer att användas. Direkt kontakt med kommunernas olika skolförvaltningar kommer att tas för att nå representanter på skolbiblioteken. Informationsmaterial om projektet kommer att tas fram. Olika biblioteks- och skolforum kommer att undersökas i syfte att nå ut brett, exempelvis konferenser, branschtidningar etc.

Utvärdering

Utvärdering kommer ske både löpande i samarbete med målgruppen men även efter projektets slut. Faktorer att utvärdera kommer bland annat vara:

- Antal genomförda klassvisningar.
- Den regionala spridningen av klassvisningarna.
- Elevernas, ansvariga lärares och delaktiga skolbibliotekaries kvalitativa upplevelse av klassvisningarna (innehållsmässigt, metodmässigt och i relation till uppsatta effektmål).
- Projektorganisationens upplevelse av arbetsmetoderna, tidsåtgång.

Kunskapsspridning

En spridningskonferens (digital och/eller fysisk) kommer att anordnas i slutet av projektet. Resultat och erfarenheter kommer också att kommuniceras i de i projektet etablerade nätverken (folkbibliotek, skolbibliotek, skolor). Andra tänkbara kanaler för spridning är bok- och biblioteksmässan 2022, där Dawit Isaak-biblioteket planerar att medverka.